

PlayGreen

Spordiürituste keskkonnamõju

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- See on spordi ja keskkonna alane veebiseminar, mis on tööriist, kuidas vabatahtlike noortega spordiüritusi rohelisemaks muuta
Kui teil on teavet, mida soovite arutada või lisada, saatke palun e-mail aadressile: playgreenproject@ecoserveis.net

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PlayGreen

Veebiseminar keskkonna ja spordi teemadel

ecoserveis

Ülevaade

1. Praegune keskkonnaseisund

- Meie suhe keskkonnaga
- Ökoloogiline jalajälg

2. Spordi roll keskkonnas

- Spordiürituse ökoloogiline jalajälg?
- Miks saab sport olla võti?

3. Jätkusuutlikkus spordis – tööriistad

- Avalikud tööriistad
- Erasertifikaadid

4. Jätkusuutlikkus spordis – näited

- Üritused, staadionid ja spordiklubid
- Projektid ja organisatsioonid

1. Praegune keskkonnaseisund

Meie suhe keskkonnaga

Loodusvarad ja
ökosüsteemi
teenused

Sotsiaal-
majanduslik
süsteem

Keskkonna
välismõjud

Loodusvarad ja
ökosüsteemi
teenused

Sotsiaal-
majanduslik
süsteem

Keskkonna
välismõjud

Kliimamuutus

Sotsiaal-
majanduslik
süsteem

Loodusvarad ja
ökosüsteemi
teenused

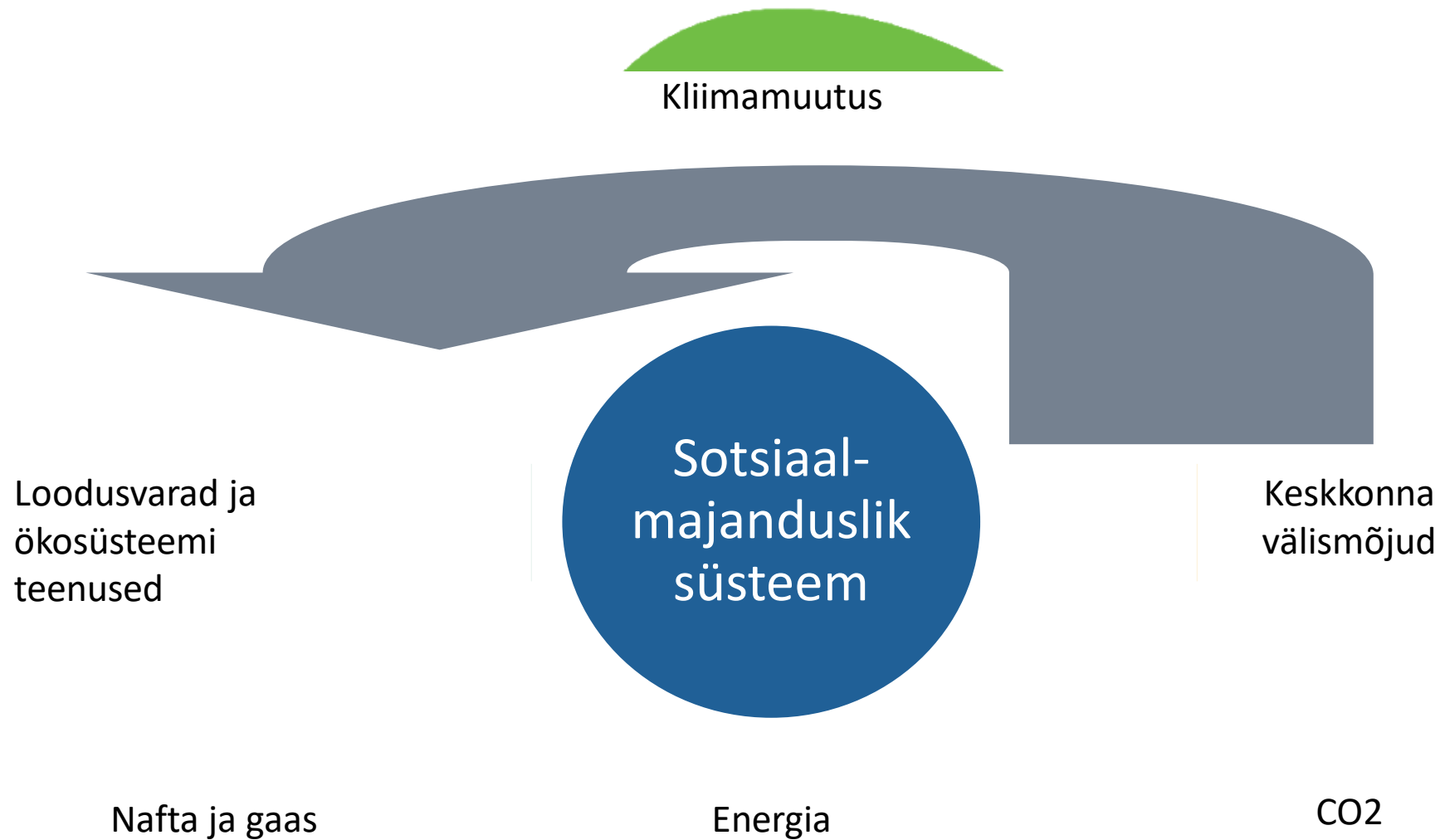
Keskkonna
välismõjud

Nafta ja gaas

Energia

CO2

Loodusvarad ja
ökosüsteemi teenused

Sotsiaalmajanduslik
süsteem

Keskkonna
välismõjud

Me kasutame rohkem kui meie planeet jõuab taastada

Loodusvarad ja
ökosüsteemi teenused

Sotsiaalmajanduslik
süsteem

Keskkonna
välismõjud

**Planeedipiirid
ületatud**

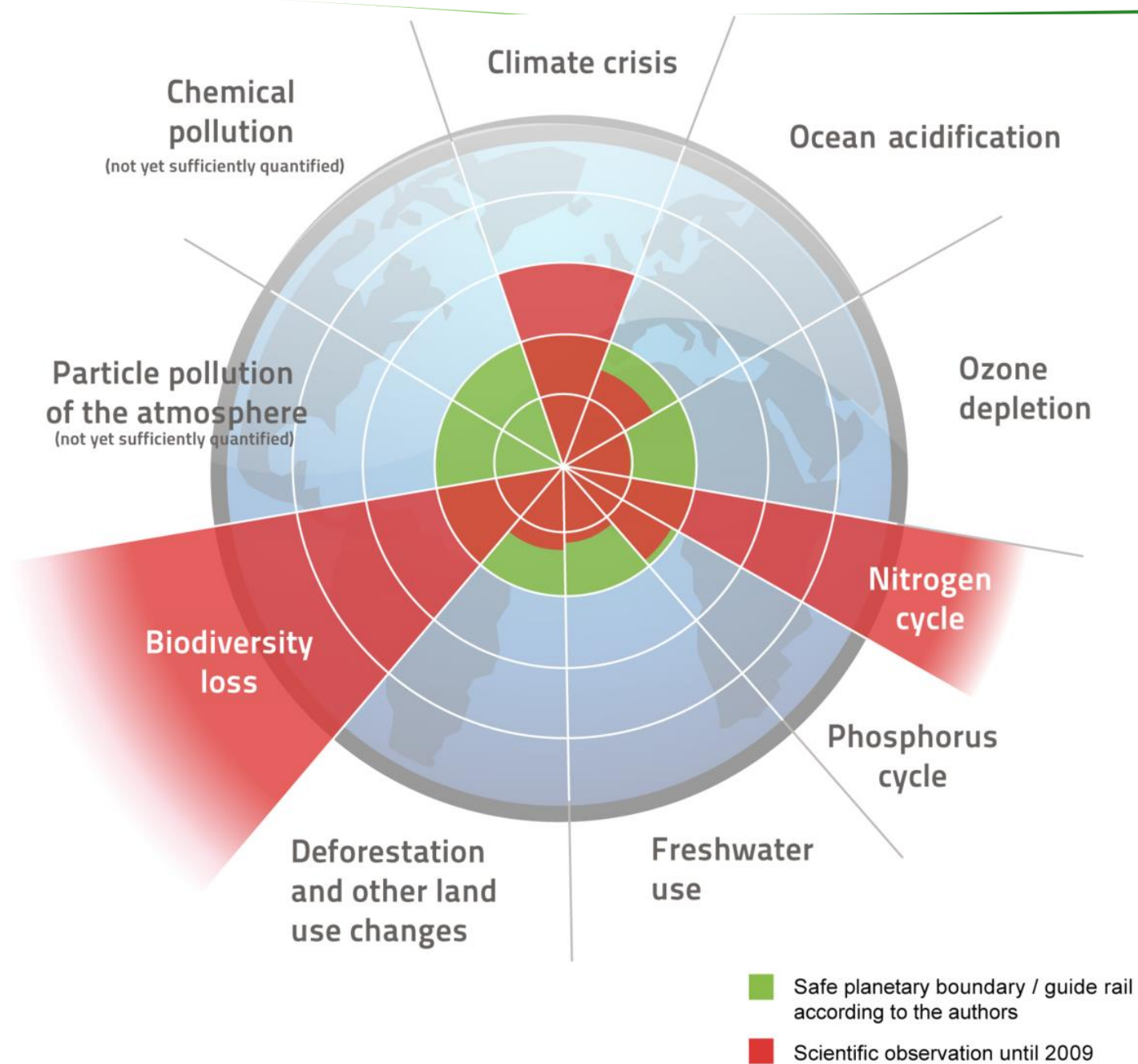

Planeedipiiridel on 9 kategooriat, mis kajastavad praeguseid keskkonnaprobleeme.

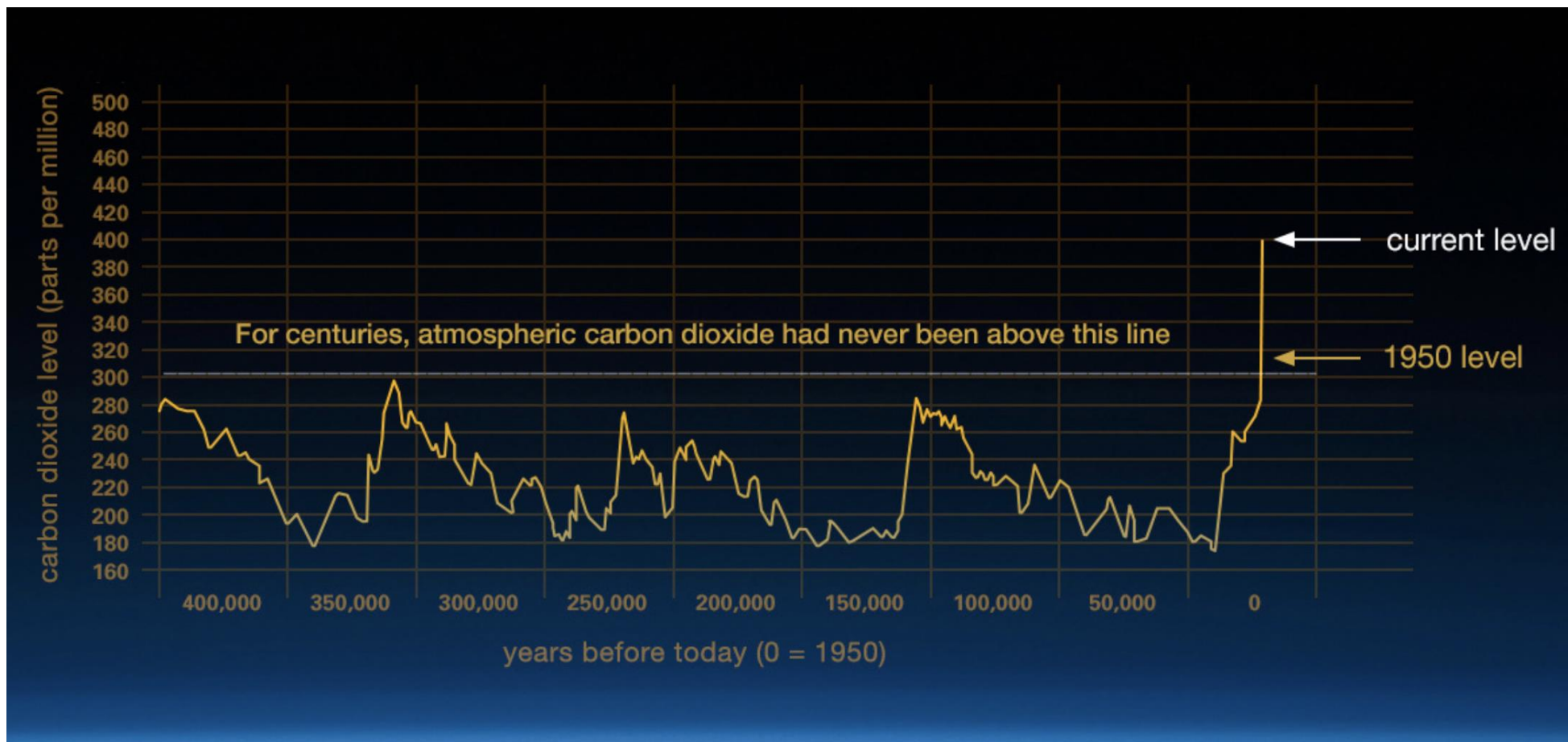
Planeedipiirid ületatud

2009 Stockholm Resilience Centre

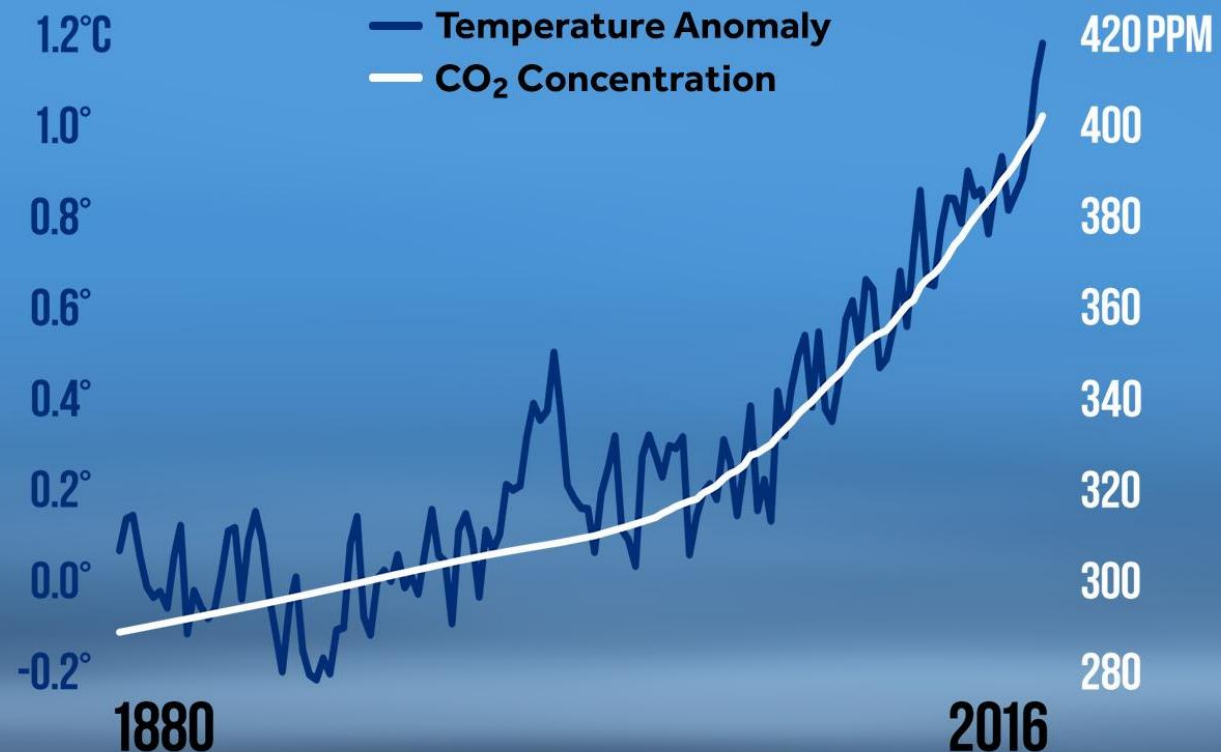

Planeedipiir, millest kõik räägivad

Global Temperature and Carbon Dioxide

Global temperature data averaged and adjusted to early industrial baseline (1881-1910).
Source: NASA GISS, NOAA NCEI, ESRL

CLIMATE CENTRAL

Me ei saa lõpmatul
planeedil lõpmatult
kasvada

Kui palju on piisav?

"Kujuta ette, et sa oled ühiselt kaetud buffee järjekorras esimene. Valikus ei ole mitte ainult söök ja jook, vaid ka peavarju, rõivaste, tervishoiu ning hariduse jaoks vajalikke materjale. Kuidas sa tead, kui palju võtta? Kui palju on piisav sinu naabritele sinu selja taga – mitte ainult kuuetele miljardile inimesele, vaid ka elusloodusele ning veel mitte sündinutele?" (Jim Merkel, 2003)

Me ei saa
hakkama sellega,
mida me ei saa
mõõta

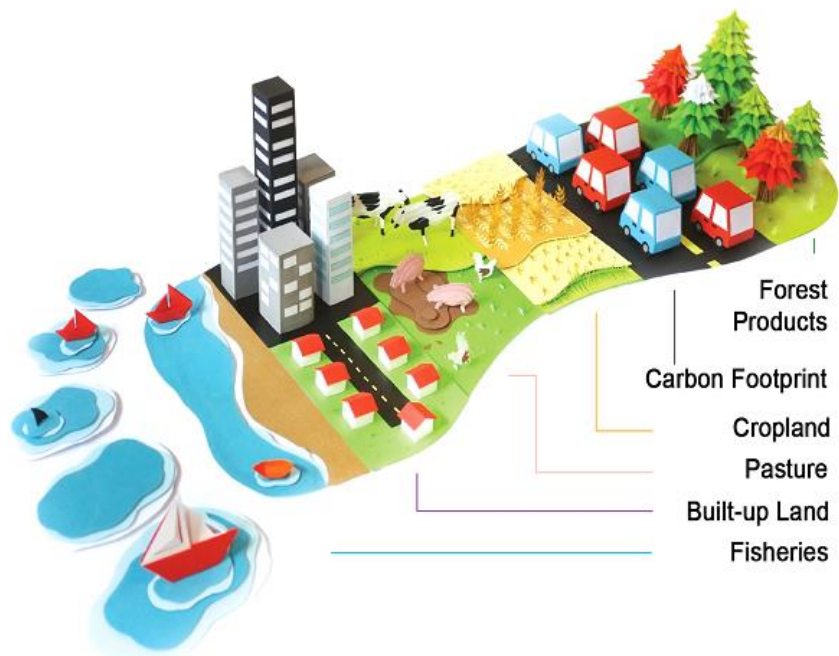

Ökoloogiline jalajälg

www.footprintnetwork.org

Mõõdab, kui kiiresti me tarbime ressursse ja toodame jäätmeid.

Maakeral on 12 miljardit hektarit bioloogiliselt produktiivset maad ja vett.

Jagades selle elusate inimeste arvuga (7 miljardit), annab see 1.72 **globaalset hektarit** inimese kohta.

Kui igaühel meist oleks ökoloogiline jalajälg 1.72 globaalset hektarit, siis meil oleks ohutu!

2.6

Your Ecological Footprint
(global hectares or gha)

Milline on minu ökoloogiline jalajälg?

If everyone lived like you, we would need

1.5 Earths

Milline on sinu ökoloogiline
jalajälg?

In partnership with

WHAT IS YOUR

Ecological Footprint? beta

How many planets do we need if everybody lives like you?

When is your personal Overshoot Day?

TAKE THE FIRST STEP

<http://www.footprintcalculator.org>

1.7 Maad

- Inimkond kasutab ligemale 1.7 Maad, et tagada ressursse, mida me kasutame ja absorbeerida meie jäätmeid.

Süsiniku jalajälg

Võite ise kontrollida siis, kui aega leiate

UN carbon footprint calculator

Household

Transport

Lifestyle

<https://offset.climateutralnow.org/footprintcalc>

2. Spordi roll keskkonnas

Milline on spordiürituse ökoloogiline jalajälg?

2004 FA Cup (Inglismaa Karikafinaal) finaali kogumõju oli kaheksa korda suurem kui keskmine, mida iga inimene tavaliselt kulutaks!

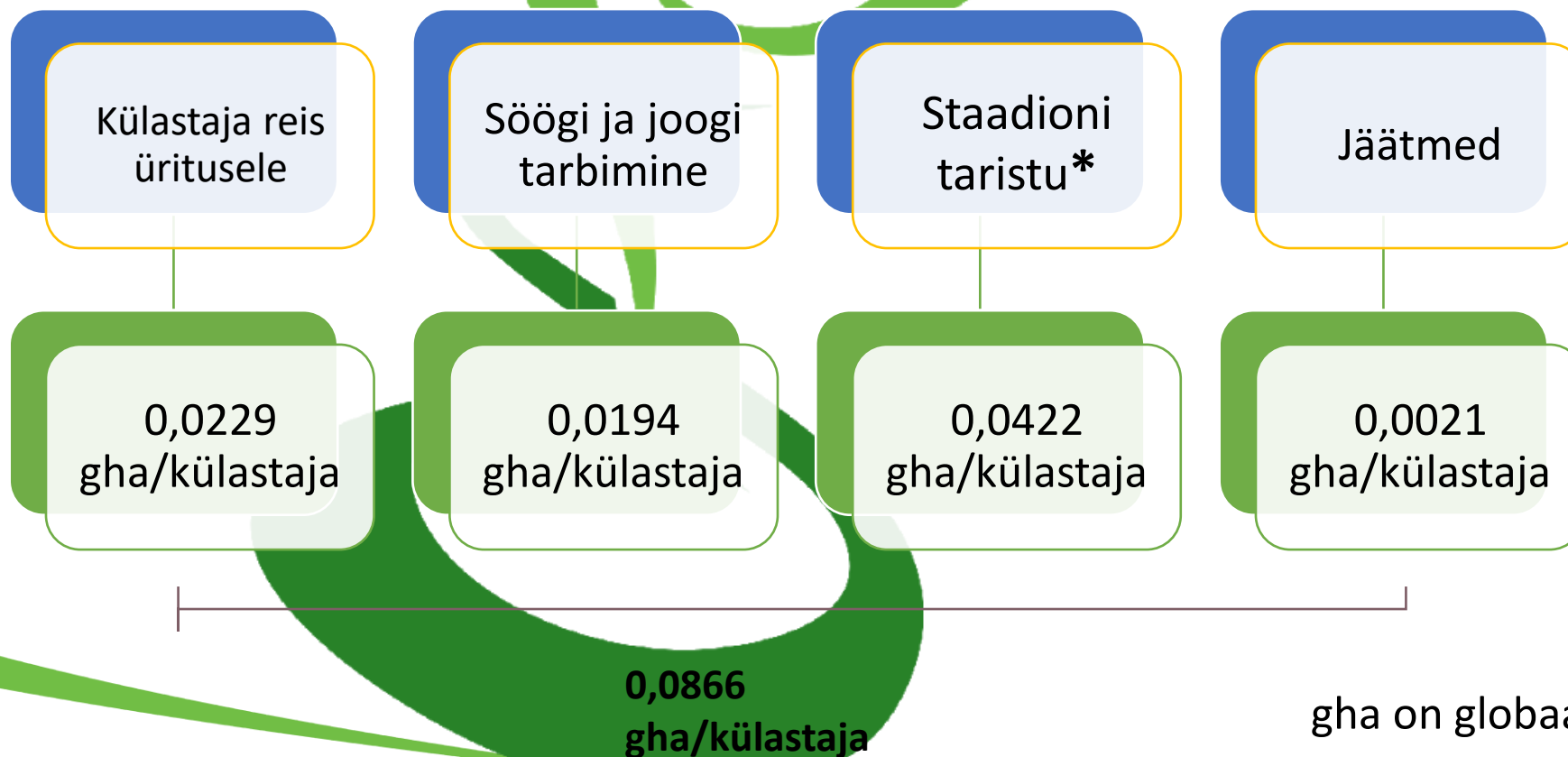
(Collins and Flynn, 2008)

2004 FA Cup finaali EF (ökoloogiline jalajälg) tulemused

Valdkonnad, millest kõige rohkem aru antakse

**2004 FA Cup
finaali EF
tulemused.
Mida need
tähendavad?**

**Kokku päevas 0,0866 gha/külastaja
Kokku aastas 31,609 gha/külastaja**

1 gha = 1,7 planeeti

Üle 18 planeedi!

Miks saab sport olla võiti?

Spordiüritused
toovad kokku
miljoneid
inimesi

*“kui jalgpallimäng saab
meedias rohkem tähelepanu
kui kliimakriis, siis kuidas
saavad inimesed teada, et on
kriis?”*

Greta Thunberg

<https://youtu.be/ZyY8yarwl5g>

Kui sa veel ei tea, kes on Greta Thunberg... :)

Spordiüritused
toovad kokku
miljoneid
inimesi

*Sport jõuab kõigi ühiskonnaliikmeteni.
See ühendab kõiki olenemata nende
taustast.*

*Spordiüritused pakuvad suurepärase
platvormi levitamaks sellist tähtsat
sõnumit nagu kliimamuutus.*

Võimalus maailma muuta

“Sporditööstuse jätkusuutlikkuse omaksvõtmine õpetab miljoneid fänne keskkonna ja loodusressursside, millest me kõik sõltume, kaitse olulisusest.

Professionaalsed ja kollegiaalsed spordialad (ja nende sponsorid) näitavad läbi oma juhtpositsiooni väljakul või platsil paljudele fännidele praktilisi ning kulutõhusaid lahendusi meie planeedi kõige kohutavamatele ökoloogilistele probleemidele ”

(Henly, Hershkowitz et al. 2012)

3. Jätkusuuulikud spordis – maailma tööriistad

Rahvusvahelised mehhanismid

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

1 NO POVERTY 	2 ZERO HUNGER 	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING 	4 QUALITY EDUCATION 	5 GENDER EQUALITY 	6 CLEAN WATER AND SANITATION
7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY 	8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH 	9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE 	10 REDUCED INEQUALITIES 	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES 	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
13 CLIMATE ACTION 	14 LIFE BELOW WATER 	15 LIFE ON LAND 	16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS 	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS 	

THE CONTRIBUTION OF SPORTS TO THE ACHIEVEMENT OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: A TOOLKIT FOR ACTION

Käsiraamat, mis aitab spordiorganisatsioonidel olla kooskõlas SDG-ga

- Toob näiteid klubidest, kes pöörduvad SDG poole

United Nations Climate Change
Global Climate Action

Sport kliimameetmete jaoks – kaks üldeesmärki:

- 1. Globaalse spordiringkonna jaoks kliimamuutustega võitlemise jaoks selge trajektoori saavutamine läbi kohustuste ja partnerluse vastavalt kontrollitud standarditele, kaasa arvatud mõõtmine, vähendamine ning kasvuhoonegaaside heitkogustest teatamine kooskõlas Pariisi kokkuleppes sätestatud tunduvalt alla 2-kraadise stsenaariumiga;**
- 2. Spordi kasutamine ühendava vahendina ülemaailmsete kodanike ühendamiseks ja solidaarsuse loomiseks kliimameetmete jaoks.**

United Nations Climate Change
Global Climate Action

**Sport
kliimameetmete
jaoks - Viis
põhimõtet**

[Link](#)

1. Tegema süstemaatilisi jõupingutusi keskkonnavastutuse edendamiseks
2. Vähendada üldist mõju kliimale
3. Teadvustada kliimameetmeid
4. Edendada säästvat ja vastutustundlikku tarbimist
5. Propageerida kliimameetmeid suhtluse kaudu

SA VÕID LIITUDA!

Eraseritikaadid

Rahvus- vaheline – ISO 20121:2012 Sündmuste jätku- suutlikkuse juhtimis- süsteemid

- Mis on ISO? Sõltumatu Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, mille liikmeteks on 164 riiklikku standardiorganit .
- ISO 20121:2012 See standard sätestab jätkusuutlikkuse juhtimissüsteemi nõuded igat tüüpi tegevustele ja ettevõtte tegevusega seotud tegevustele ning sisaldab juhiseid nende nõuete täitmiseks.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

This standard contributes to the following Sustainable Development Goals:

3 5 6 7 8 9 10 11 12 13 16

Rahvus- vaheline – LEED SERTIFIKAAT

- Mis on LEED? 'Leadership in Energy and Environmental Design' näol on tegemist rahvusvaheliselt tuntud sertifikaadiga, mis omistatakse hoonetele, mille projekteerimisel, ehitamisel ja kasutamisel on järgitud keskkonnasäästu ja säästva arengu põhimõtteid.

Innovation

Introduction of novel features and procedures

Indoor Environmental Quality

Use of natural light and efficient air conditioning

Materials and Resources

Responsible construction waste management and sustainable sourcing of materials

Location and Transportation

Land protection and access to public transportation and green vehicles

Sustainable Sites

Sufficient green open space and light pollution reduction

Energy and Atmosphere

Optimizing sustainable energy production and metering

Water Efficiency

Indoor and outdoor water reduction

Teised tööriistad ja ressursid

-
- [Optimouv](#): transpordi CO2 vähendamine
 - [The most sustainable sport event ever](#) infographic
 - [THE 5-STEP WIN Jätkusuutlikele spordiüritustele](#)
 - [Sustainable Sport and Event Toolkit \(SSET\)](#)
 - [Intrnational Olympic Cometeer Guide to sport, environment and sustainable development - 2007](#)

4. Jätkusutlikkus spordis – näited

KUS muutus toimub?

- ÜRITUSED
- STAADIONID
- SPORDIKLUBID

KUIDAS see juhtub?

- **MEETMED** tarbimise vähendamiseks
- **TEAVITAMINE** ja levitamine

JÄTKUSUUTLIKUS ÜRITUSTEL

SUSTAINABILITY IN EVENTS

2016 – Olympic and Paralympic Games

2020 – International Olympic Compete

2016 UEFA European Championship

Women's World Cup 2019

2016 – Olümpia- ja paraolümpiamängud

‘Rohelised mängud’ - jõupingutused süsiniku jalajälje vähendamiseks läbi:

1. Toitlustuse: Vastutustundlikult hangitud toidu kasutamine
2. Ressurssid: Piirates vajalike materjali- ja personalimahtu
3. Transport: Jõupingutused raskeveokite kasutamise vähendamiseks

2020 – Rahvusvaheline Olümpiakomitee

Keskendub alljärgnevale:

1. Energia: infrastruktuur ja looduslikud paigad: suurendada energiatõhusust
2. Ressurssid: hankimine ja ressursside haldamine: hanked ja mõõtmine
3. Transport: töötajate ja liikmete jätkusuutlik reisimine
4. Tööjõud: edendada tervislikku eluviisi
5. Heitkoguste kompenseerimine

2016 – UEFA Euroopa meistrivõistlused

UEFA's Respect kampaania:

Piirata turniiri keskkonnamõju neljas alamkategorias:

1. Transport: ühistransport and mobiilsus
2. Jäätmekäitlus
3. Energia ja vee optimeerimine
4. Hanked: toodete ja teenuste hankimine

2019 – Naiste maailmameistrivõistlused

Keskenduti kolmele põhivaldkonnale:

1. Bioloogiline mitmekesisus: Austati kõiki looduskeskkondi, mida ürituse korraldamine võis mõjutada
 2. Jäätmekäitlus: vähendati, taaskasutati või üritusest tulenevate jäätmete ringlussevõtt
 3. Kliimamuutus: julgustati
 - a. Transport: jätkusuutlikku transpordi kasutamist
 - b. Energia ja vesi: Kõrvaldati vee ja energia raiskamist ja edendati taastuva energia kasutamist
- Nad kasutasid ISO 20121: Sustainable events

TEISED JÄTKUSUUTLIKUD SPORDIÜRITUSED

- Sydney 2000 olümpiamängud: esimesed 'Rohelised mängud'
- London 2012: One Planet Olympics
- Belgrade 2017: Euroopa sisemeistrivõistlused kergejõustikus ühines ENGSO Youth poolt algatatud jätkusuutliku arenguga (koos vabatahtlikega)
- Roland Garros: 2014 teine spordisündmus, millele väljastati ISO 20121 sertifikaat peale Londoni 2012 suveolümpiat
- World Sailing: Esimene ISO 20121 sertifikaadi pälvinud rahvusvaheline spordiföderatsioon
- Trofeo Conde Godó

**Kõige olulisemad
valdkonnad,
millele
jätkusuutlikud
üritused
keskenduvad**

Procurement
Less resources

Food Promote healthy lifestyle

Transport

Waste Biodiversity

Compensating emissions

Energy

Water

Tehtud tegevuste näited

Procurement
Less resources
Food Promote healthy lifestyle
Transport
Waste Biodiversity
Compensating emissions
Energy
Water

1. Transport: soovitati ühistranspordi kasutamist ja kõndimist, partnerlus riikliku raudteefirmaga ning mängupäevadel tihedama graafiku alusel rongiliiklus
2. Energia: Piirati energiakulu suurendades energiatõhusust
3. Vesi: Piirati vee kasutamist läbi staadioni veemajanduspoliitika
4. Ressurssid: kasutati vähem ebavajalikke ressursse
5. Hanked: vastutustundlikult hangitud tooted ja lepingud
6. Toitlustus: Valiti toitu ja jooki kohalikest mahetootjatelt ning asendati loomaliha kanaga (või vegetaarne/vegan valik)
7. Jäätmekäitlus: ringlusesse võeti 50% turniiri jäätmetest, annetati ülejäägid ja tõsteti üldsuse teadlikkust.

JÄTKUSUUTLIKUS STAADIONITEL

5 kõige jätkusuutlikumat spordirajatist maailmas

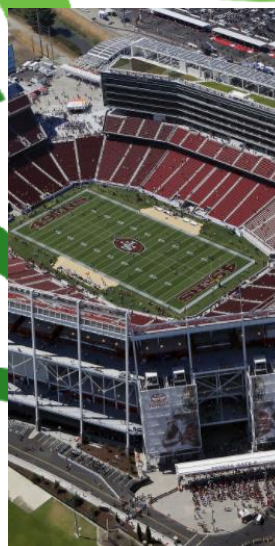
**Amsterdam
ArenA**

**Mercedes-
Benz Stadium**

Levi's Stadium

**Golden 1
Center**

**FIFA World Cup
2022 stadiums**

Amsterdam ArenaA

- **ENERGIA:** energiaallikaks on enam kui 4200 päikesepaneeli ning üks tuuleturbiin; energiat tootev eskalaator; energia salvestussüsteem, mida toidavad vanade elektrisõidukite kasutatud akud ning jääsoojust kasutatakse pakase mänguväljakult eemalehoidmiseks. Meede , mis ei nõua täiendava energia raiskamist.
- **WATER:** Staadioni katusele koguneva vihmavee kogumine ning sellega muruväljaku kastmine vähendades seeläbi tunduvalt magevee kasutamist.
- **TRANSPORT:** Autoparkla pakub tasuta laadimispunkte ning igal külastajal on õigus rongipiletite soodustusele.

Mercedes-Benz Stadium

Esimene professionaalne jalgpallistaadion, mis pälvis Leadership in Energy & Environmental Design (**LEED**) kõrgeima **Platinum sertifikaadi**.

- **ENERGIA:** 29% väiksem energiakulu, kui mida üks keskmine staadion kulutab, tänu LED lampidele ning LED videoekraanidele ja 4,000 katusel asuvatele PV päikese-paneelidele.
- **VEESI:** 47 percent less water than the baseline standard for stadiums. stormwater management system and active fixture.
- **TRANSPORT:** fännidel on lihtne tulla üritusele jala tänu uutele kergliiklusteedele, mis ühenduvad naabruskondadega. Mängupäevadel töötab järelvalvega jalgrattahoid ja olemasolevad elektriautode laadimispunktid suudavad laadida kuni 48 autot samaaegselt.

Levi's Staadion

- **ENERGIA:** üle 1,000 tipptasemel päikeseelementi, mida leidub kogu hoones, sealhulgas ka 3 päikesepaneelidega kaetud jalakäijate energiasilda ja üks päikesepaneelidega kaetud katuserass- NRG Päikese Terrass - 27,000 ruutjala suurune "Rohekatus" staadioni sviiditorni otsas.
- **JÄÄTMED:** peaaegu 86% ühekordsete majapidamis-paberite ja prügikottide ostudest pärvis rangete jätkusuutlikkuse kriteeriumide täitmise eest kiidusõnu.
- **TOITLUSTUS:** Kohaliku toidu hankimine, kus umbes 78% staadionitoidu tarnijatest asuvad 150 miili (240 km) raadiuses ning 85% nendest asuvad Californias.

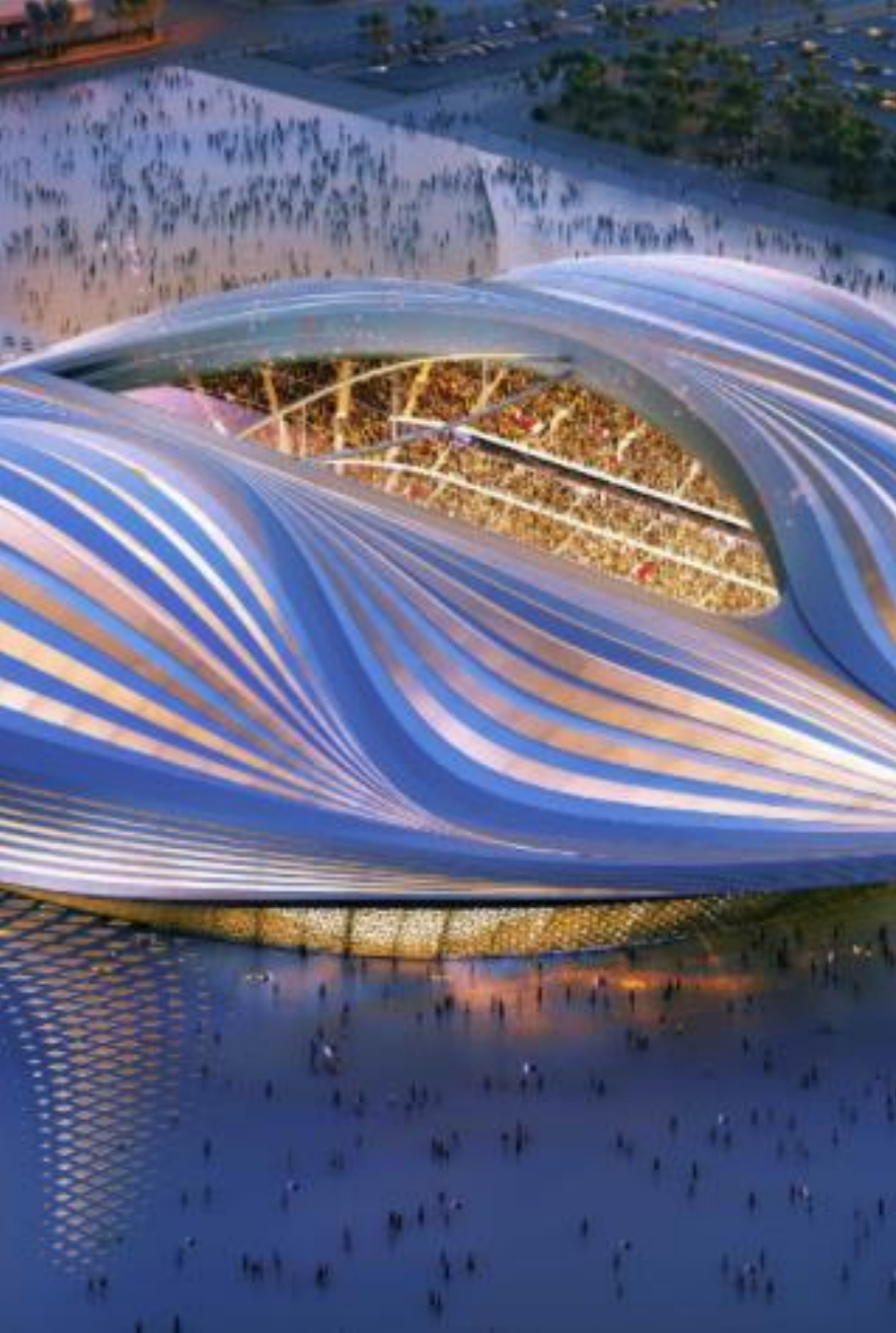

Golden 1 Center

Vastavalt Green Project Management (GMP-le), on Golden 1 Center maailmas suure jõudlusega hoonete top 3% hulgas

- **ENERGIA:** Tänu linna arukale elektrivõrgule saab spordikeskus 100% oma energiavajadusest päikeseenergia kaudu.
- **JÄÄTMED:** ringmajandus – 95% ehitusjätmetest suunati eemale prügilatest ja 99% lammutusmaterjalidest taaskasutati.
- **VESI:** 45% vähem kui keskmine tänu heale juhtimisele
- **TEADVUSTAMINE:** Sacramento Kings kasutab enda globaalset spordiplatvormi fännide kaasamiseks ning et ennetavalt edendada kliimameetmete sõnumit oma äripartnerite ja kogukonna kaudu.

FIFA World Cup 2022 staadionid

FIFA World Cup 2022 korraldajamaa Katar on lubanud, et kõik 12 võistluspaika (9 uut ja 3 renoveeritud) tulevad null süsinikdioksiid heitega, mis on FIFA kohustuslik nõue, et teostada null CO₂-heitega turniir.

SPORDIKLUBID

Forest Green Rovers FC

- Vesi: ökoloogiliselt hooldatud väljak, mida kastetakse kogutud vihmaveega;
- Energia: Päikesepaneelide toitel töötavad LED prožektorid
- Toitlustus: lihavabad menüüd kohalikest tootjatest hangitud toorainetega

“Forest Green Rovers kasutab jalgpalli staatust näitamaks, et spordiorganisatsioonidel on võimalik toimida keskkonnasäästliku käitumismudeli alusel.”

sportsanddev, 2019

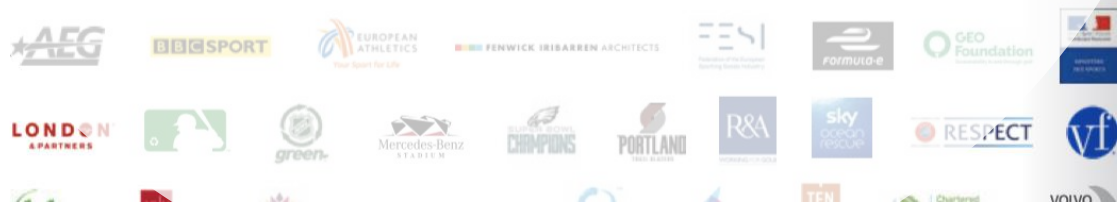
WITH THE SUPPORT OF

GREEN SPORTS ALLIANCE

Veel näiteid?

- 'Mängides meie planeedi eest': sisaldab 25 näidet spordi sidusrühmadest, kaasa arvatud UEFA, kes on pühendunud oma tegevuse keskkonnamõju vähendamisele

WITH CONTRIBUTIONS FROM

PLAYING FOR OUR PLANET ● HOW SPORTS WIN FROM BEING SUSTAINABLE

PLAYING FOR OUR PLANET

HOW SPORTS WIN FROM BEING SUSTAINABLE

WITH THE SUPPORT OF GREEN

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Projektid ja organisatsioonid

PROJEKTID JA ORGANISATSIOONID

GREEN
SPORTS
ALLIANCE

SUSTAINABLE
INNOVATION
IN SPORT 2018

SDGF

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS FUND

**The
Sustainability
Report**

THE INSIDE TRACK ON
SPORT SUSTAINABILITY

Kas Te ei kuulu veel meie võrgustikku?

- Kliki [here](#) EL üksuse avamiseks ja Hispaania omale kliki [here](#) (katalaani, hispaania ja inglise keeles)
- Küsimused käesoleva ning tulevaste seminaride kohta palun saata aadressil:
playgreenproject@ecoserveis.net

Kas olete valmis oma spordiüritust rohelisemaks muutma?

- Me loome tööriista! Rohkem infot leiate aadressil:
<https://www.playgreenproject.eu>

References

Viiteid leiate esitluste juurest. Lisaks võtsime arvesse alljärgnevad artiklid ja akadeemilised tööd.

- Knowledge@Wharton. (2019). *Spordi keskkonnamõju vähendamine - Knowledge@Wharton*. [online] Available at: <http://knowledge.wharton.upenn.edu/article/reducing-sports-impact-environment/> [Accessed 21 Mar. 2019].
- Copley, J. (2019). *Spordiüritused jätavad hiiglasliku 'ökoloogilise jalajälje'*. [online] New Scientist. Available at: <https://www.newscientist.com/article/dn7274-sports-events-leave-a-giant-ecological-footprint/> [Accessed 23 Mar. 2019].
- Collins, A. and Flynn, A. (2008). *Keskkonnasäästlikkuse mõõtmine suurvõistlusel: FA Cup finaali juhtumiuuring*. *Tourism Economics*, 14(4), pp.751-768.
- Henly, A., Hershkowitz, A., Hoover, D. and Esposito, J., 2012. *Pöördepunkt: Kuidas sporditööstus keskkonda säästab*. Natural Resources Defense Council.

PlayGreen

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

